

Van projectplan tot uitgifte van certificaten

**Uitleg van regels om te komen tot uitgifte van certificaten van
emissiereductie en/of koolstofvastlegging door projecten in de Green Deal
Nationale Koolstofmarkt**

Versie 2.0

Versiebeheer

1.0	Versie t.b.v. publieke inspraak	11 september 2019
2.0	Publieke inspraak verwerkt	23 december 2019

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	5
1. Regels en methoden in de GDNK Rulebook	6
2. Projectplan en validatie ervan	6
3. Het register van de GDNK	7
4. Monitoring voortgang emissiereductie in het project	8
5. Verificatie van behaalde reductie of vastlegging	9
6. Uitgifte van certificaten	10

Samenvatting

De Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK) heeft als doel om certificaten uit te geven op basis van behaalde emissiereducties door projecten. Voor het berekenen van de emissiereducties stelt de GDNK methoden vast. Projectpartijen gebruiken deze om een projectplan op te stellen met daarin een schatting van de te behalen emissiereductie. Dit projectplan wordt gevalideerd door een onafhankelijke deskundige, dat wil zeggen er vindt een controle plaats van juiste toepassing van de methode op het project. Na validatie gaat het project van start en wordt voortgang ervan gemonitord. Periodiek wordt de behaalde en gemonitorde emissiereductie geverifieerd door een onafhankelijke partij. Op basis van het verificatierapport geeft de GDNK koolstofcertificaten uit en schrijft deze bij in het register op de rekening van de penvoerder van het project.

Dit document bespreekt, stapsgewijs, het proces richting uitgifte van certificaten o.b.v. GDNK-methoden en -regels. Deze uitvoeringskeuzes staan in onderstaande tabel samengevat.

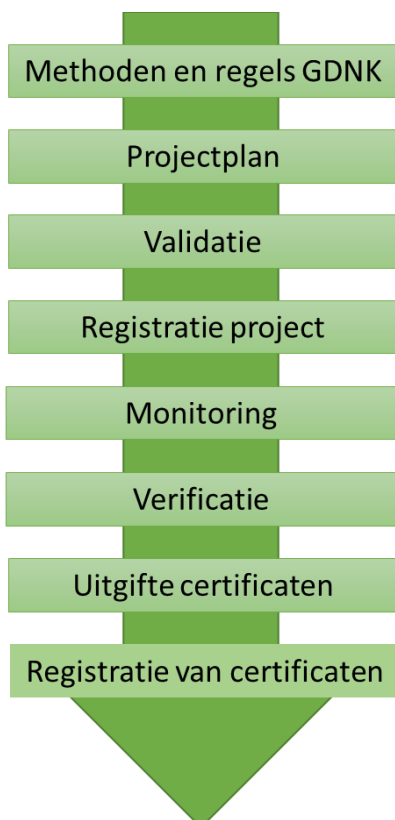
Stap	Uitvoeringskeuze
Methoden en regels GDNK	Methoden en regels worden door GDNK Overleggroep vastgesteld en opgenomen in Rulebook.
Projectplan	Projectpartijen maken plan voor emissiereductie of koolstofvastlegging o.b.v. GDNK methode voor het projecttype en conform regels in Rulebook.
Validatie	<ul style="list-style-type: none">Validatie is een controle door een onafhankelijke instelling of het projectplan correct is opgesteld volgens GDNK-regels en -methode.Validatie wordt gedaan door onafhankelijke deskundigen, zoals aangewezen door de GDNK.
Registratie project	Het project met gevalideerd projectplan wordt geregistreerd in GDNK-register. Een beslissing over het register is nog in voorbereiding.
Monitoring	Projectpartijen zijn zelf verantwoordelijk voor de monitoring van de voortgang van het project volgens de monitoringstappen in het projectplan. Weliswaar bestaat hierdoor het risico van 'de slager die z'n eigen vlees keurt', maar dit risico is beheersbaar wanneer de gegevens voor de monitoring geautomatiseerd worden verzameld via verzegelde meetapparatuur.
Verificatie	<ul style="list-style-type: none">Verificatie vindt minimaal plaats op niveau van <i>limited assurance</i> (verificatie van CO₂-reductie met een beperkte mate van zekerheid; d.w.z. het is niet gebleken dat er iets niet klopt) het meest geschikt.De verifiërende instelling is een onafhankelijke instelling die voor deze taak geaccrediteerd is.
Uitgifte en registratie van certificaat	De GDNK richt een instituut op dat de certificaten uitgeeft op basis van verificatierapport (Stichting Nationale Koolstofmarkt i.o.). Dit certificaat wordt geregistreerd in het register op de rekening van de penvoerder van het project. Bij <i>ex ante</i> uitgifte wordt 85% van de certificaten uitgegeven o.b.v. het <i>validatierapport</i> . Verrekening met buffer vindt plaats o.b.v. <i>verificatierapport</i> .

Inleiding

Het doel van de Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK) is om projecten te stimuleren die CO₂-emissies reduceren of koolstof vastleggen en waarvoor nog geen beleid van kracht is. Binnen de GDNK stellen marktpartijen per projecttype hiervoor methoden vast. Deze worden na een procedure van externe consultatie en interne vaststelling opgenomen in een GDNK Rulebook.

Marktpartijen kunnen de methoden vervolgens gebruiken om uit te rekenen hoeveel emissiereductie of koolstofvastlegging met een project wordt behaald. Na verificatie van behaalde emissiereductie geeft GDNK CO₂-reductiecertificaten uit aan het project. Door de certificaten te verkopen krijgen initiatiefnemers van projecten inkomsten waarmee de projectkosten (deels) kunnen worden gedekt. Voor het borgen van deze klimaatprestatie is het van belang binnen de GDNK een zorgvuldige procedure te hebben voor het valideren van een projectplan tot en met het verifiëren van de behaalde emissiereductie/koolstofvastlegging, de uitgifte van certificaten en het registreren ervan. Dit document werkt dit proces van projectplan tot uitgifte van certificaten gedetailleerd uit.

In Figuur 1 is schematisch het proces weergegeven dat binnen de GDNK wordt opgezet voor het uitgeven en registreren van certificaten, beginnend bij de methoden en regels zoals vastgesteld door de Overleggroep. Deze worden door projectpartijen toegepast in een projectplan om de emissiereductie of koolstofvastlegging te berekenen. Tijdens de validatie wordt gecontroleerd of dit correct is uitgewerkt en toegelicht in het plan. Projecten met een gevalideerd projectplan worden opgenomen in het GDNK-register. Tijdens de uitvoering van het project wordt de voortgang gemonitord, gevolgd door verificatie na afloop van een bepaalde periode of de emissiereductie of koolstofvastlegging is gebeurd. Op basis van geverifieerde emissiereductie of koolstofvastlegging geeft de GDNK certificaten uit. Deze worden opgenomen in het GDNK-register. Deze stappen worden hierna toegelicht.

Figuur 1. Overzicht van projectcyclus voor uitgifte en registratie van CO₂ certificaten

1. Regels en methoden in de GDNK Rulebook

Voor het berekenen van emissiereductie of koolstofvaststelling door een project worden door de GDNK regels en methoden afgesproken. De regels hebben betrekking op, onder andere:

- additionaliteit van de emissiereductie of koolstofvastlegging;
- hoe om te gaan met interacties van het project met het EU emissiehandelssysteem; en
- onder welke voorwaarden certificaten aan het begin van het project kunnen worden uitgegeven

Methoden bevatten een stapsgewijze instructie voor:

- bepalen van een systeemgrens van het project;
- schatten van emissies/vastlegging als het project er niet was geweest (het referentiescenario of baseline);
- meten van emissies door het project zelf;
- berekenen van de emissiereductie/koolstofvastlegging door het project;
- monitoring, d.w.z. bijhouden van de projectvoortgang v.w.b. emissiereductie/koolstofvastlegging; en
- inschatten van risico's omtrent deze emissiereductie/koolstofvastlegging.

Regels en methoden worden vastgesteld door de GDNK Overleggroep, waarna deze worden opgenomen in de Rulebook op de website: www.NationaleCO2Markt.nl.

2. Projectplan en validatie ervan

Projectpartijen die voor de emissiereductie door hun project (of vastlegging van koolstof in groene projecten) GDNK certificaten willen ontvangen, zullen de regels en methoden uit de GDNK Rulebook moeten toepassen voor het schrijven van een projectplan. In het plan staat ook de aanpak van monitoring van de emissiereductie of koolstofvastlegging door het project. Vervolgens moet het projectplan gevalideerd worden door een onafhankelijke deskundige, d.w.z. iemand die geen directe betrokkenheid heeft bij het project. Tijdens de validatie wordt gecontroleerd of de regels en methoden van de GDNK correct zijn toegepast in het projectplan. Bijvoorbeeld:

- Is de systeemgrens voor het project correct vastgesteld conform de methode opgenomen voor dit projecttype in het GDNK Rulebook?
- Is de toets inzake additionaliteit aan beleid correct toegepast, conform de regel hiervoor in het GDNK Rulebook?
- Zijn de formules voor het berekenen van baseline-emissies volgens de methode in het GDNK Rulebook correct toegepast met de juiste emissiefactoren en global warming potentials (GWPs)?
- Zijn de formules voor het schatten van projectemissies volgens de methode in het GDNK Rulebook correct toegepast met de juiste emissiefactoren en GWPs?
- Is rekening gehouden met mogelijke weglekeffecten en zijn deze correct meegenomen in de berekening van de emissiereductie?
- Zijn de parameters in het monitoringsprotocol meetbaar en betrouwbaar?

De periode waarvoor gevalideerd wordt, is per projecttype vastgelegd in het GDNK Rulebook. Deze periode moet voldoende lang zijn om projectpartijen investeringszekerheid te bieden en voldoende kort om beleidsontwikkelingen gedurende de projectlevensduur in het projectplan mee te nemen. Zo kan voor bijvoorbeeld 10 jaar een projectplan worden geschreven en gevalideerd en vindt de monitoring en verificatie plaats conform dit plan, ongeacht relevante ontwikkelingen in de tussentijd.

De validatie wordt uitgevoerd door minimaal twee deskundigen, volgens het '4-ogen-principe', die door het bestuur van de Stichting Nationale Koolstofmarkt i.o.¹ worden aangewezen:

- De directeur (of inhoudelijk secretaris) van de Stichting doet een 'pre-validatie', d.w.z. een controle of het projectplan een correcte toepassing van de methode bevat,
- Een deskundige voor validatie binnen de Commissie van Deskundigen doet een tweede controle.

Van validatie kan pas sprake zijn als beide deskundigen het eens zijn over hun oordeel. Bij twijfel of vragen kan men ruggespraak houden met de Commissie van Deskundigen.

In het projectplan staat ook op welke rekening in het door GDNK gehanteerde register de certificaten worden bijgeschreven. Dit kan de penvoerder zijn die namens de projectpartijen opereert en een rekening neemt in het register.

Bij GDNK-projecten waarvoor **ex ante uitgifte van certificaten** wordt toegepast, is het validatierapport tevens de basis voor uitgifte van certificaten door GDNK (zie kader 1 voor een uitleg). In geval van *ex ante* uitgifte van certificaten, zoals bij GDNK natuurprojecten, zijn de initieel verstrekte certificaten meteen verkoopbaar, met uitzondering van de in buffer aangehouden certificaten (15% van berekende emissiereductie/koolstofvastlegging gedurende een periode van 5 jaar). Deze certificaten komen pas vrij voor de markt, wanneer na een periode van vijf jaar is aangetoond dat de emissiereductie (of koolstofvastlegging) daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Kader 1: Uitleg verschil ex-post en ex-ante uitgifte van certificaten

Normaal gesproken vindt uitgifte van certificaten voor de emissiereductie plaats wanneer uit controle achteraf is gebleken dat deze reductie daadwerkelijk is gerealiseerd. We noemen dit *ex post* uitgifte van certificaten.

Voor bepaalde projecttypen binnen de Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK) kunnen certificaten voor een project op voorhand worden verstrekt. Dit heet *ex ante* uitgifte. In dit geval wordt a.d.h.v. het gevalideerde projectplan (zie verderop in dit document) meteen aan het begin van het project de certificaten verstrekt aan de projectpartijen.

Om in aanmerking te komen voor *ex ante* uitgifte van certificaten is het van belang dat voor het betreffende projecttype redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de omstandigheden en parameters voor het bepalen van emissiereductie vooraf bekend zijn en voorspelbaar blijven gedurende een bepaalde projectperiode. Deze omstandigheden en parameters moeten in het methodedocument voor de projecttype opgenomen worden en hun voorspelbaarheid beargumenteerd. Indien getwijfeld wordt aan de voorspelbaarheid en bestendigheid en regelmatige controle nodig is, kan beter gekozen worden voor *ex post* uitgifte van certificaten. Het uiteindelijke besluit over *ex ante* uitgifte wordt genomen door de Overleggroep GDNK (zie conceptbesluit "Ex ante versus ex post uitgifte van certificaten van behaalde emissiereductie").

Een deel, 15%, van de *ex ante* verstrekte certificaten wordt niet verkocht maar als een buffer opgenomen in het register van de GDNK. Deze buffer kan worden aangesproken, mocht na een periodieke controle, na vijf jaar, blijken dat de werkelijke klimaatwinst door het project geringer is geweest dan vooraf ingeschat en als certificaten uitgegeven.

3. Het register van de GDNK

Na validatie wordt het project geregistreerd als een GDNK-project met een gevalideerd projectplan. Het project krijgt hierbij een unieke code. In het register kan de status van het project vervolgens worden afgelezen zoals: projectplan gevalideerd, monitoringrapport jaar n ingediend, verificatierapport afgerond, en uitgifte van certificaten. Verder bevat het register gegevens over het project en de projectpartijen, inclusief wie namens hen als penvoerder optreedt. Deze krijgt binnen het register een rekening waarop, na verificatie van de emissiereducties/koolstofvaststelling (zie hierna), de GDNK-certificaten worden bijgeschreven. **Projectpartij(en)** dragen de certificaten over aan **kopers**. De overeenkomst tussen projectpartij(en) en kopende partij(en) over

¹ De Stichting Nationale Koolstofmarkt wordt opgericht om het werk van de Green Deal Nationale Koolstofmarkt als rechtspersoon voor te zetten. Het wordt geleid door een bestuur, ondersteund door een directeur/inhoudelijk secretaris.

overdrachten van certificaten wordt bilateraal tussen hen gesloten. Na overdracht worden de certificaten in het register aangemerkt als 'niet meer beschikbaar'.

Qua opzet kan het register worden gezien als een on-line logboek van de stand van zaken rond het project (het is dus iets anders dan de GDNK-website). Dit kan gecombineerd worden met blockchain-technologie, waarbij iedere projectfase wordt getoond als een blokje dat na succesvolle afronding een groene kleur krijgt.

De beslissing over het register is per september 2019 nog in voorbereiding.

4. Monitoring voortgang emissiereductie in het project

Wanneer geregistreerd, kan het project operationeel worden en emissies reduceren (koolstof vastleggen). In dit document wordt ervan uitgegaan dat projectpartijen zelf verantwoordelijk zijn voor de monitoring van de voortgang van het project volgens de monitoringstappen in het projectplan. Weliswaar bestaat hierdoor het risico van 'de slager die z'n eigen vlees keurt', maar dit risico is beheersbaar wanneer de meetgegevens niet kunnen worden beïnvloed door de projectpartijen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het geautomatiseerd verzamelen via verzegelde meetapparatuur of het aflezen van gegevens van energienota's. Bijvoorbeeld, de peilstokken die bij het Valuta voor Veen-project worden gebruikt zijn uitgerust met datalog-technologie waardoor deze digitaal worden verzameld en opgeslagen. Projectpartijen kunnen de meetgegevens dan niet beïnvloeden. Bij projecten waar projectpartijen zelf de data moeten aflezen en verzamelen, moet een waarborg worden opgenomen **in het methodedocument** voor objectieve, onpartijdige monitoring van de projectvoortgang. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van processen van internationale certificeringsorganisaties zoals Gold Standard (www.goldstandard.org) of VCS (<https://verra.org/>).

Correcte uitvoering van de monitoring is van cruciaal belang voor de uiteindelijke verificatie van de behaalde emissiereductie, waardoor het monitoringplan onderdeel is van de validatie van het projectplan (zie hoofdstuk 2). Monitoring houdt de volgende acties in:

- Gedurende ieder projectjaar worden, conform het monitoringplan, parameters gemeten die nodig zijn voor het vaststellen van de emissiereductie, zoals peilgegevens in een natuurgebied of aantal GJ geleverde warmte.
- Gedurende deze periode wordt gemeten of er a.g.v. het project emissies zijn veroorzaakt en, zo ja, hoeveel. Hiervoor gebruikt men emissiefactoren die vooraf in het gevalideerde projectplan zijn opgenomen (zie hierboven).
- Op basis van deze interne metingen en oordelen stellen de projectpartijen jaarlijks een intern monitoringrapport op.
- Indien de monitoring aantoont dat gedurende een jaar de projectprestaties zijn achtergebleven bij het gevalideerde plan, geven projectpartijen duidelijk in de monitoringsrapportage aan wat hiervan de oorzaak is en welke correctiemaatregelen men, eventueel, neemt.

Mogelijk kan de monitoring worden gecombineerd met een reeds bestaande audit waardoor kosten kunnen worden bespaard. Ook is het denkbaar dat de monitoring met langere tussenpozen plaatsvindt. Dit dient dan wel in het gevalideerde projectplan te zijn opgenomen en onderbouwd en in overeenstemming te zijn met het GDNK Rulebook.

Het resultaat van de monitoring is een rapport of portefeuille van jaarlijkse rapportages, ondertekend naar waarheid (door de penvoerder) namens de projectpartijen. Deze rapportage vormt de basis voor de onafhankelijke verificatie van de emissiereductie, welke jaarlijks kan plaatsvinden, maar mogelijk ook meerjaarlijks (zie hieronder).

Bij *ex ante* uitgifte van certificaten is het mogelijk dat uit de jaarlijkse monitoring blijkt dat de gerealiseerde emissiereductie achterblijft bij de initieel uitgegeven certificaten. Dit vormt op zich geen probleem, omdat pas na vijf jaar een rekening wordt opgemaakt van: de behaalde klimaatwinst door het project (in CO₂-eq.); *ex ante* verstrekte certificaten; en hiervan in buffer gehouden certificaten.

Op basis van de jaarlijkse monitoring kunnen projectpartijen inschatten of men qua afwijking binnen de buffer blijft, of dat er maatregelen genomen moeten worden om de projectprestaties te verbeteren. Ook wanneer men binnen de veilige marge van de buffer blijft, kan het verstandig zijn deze maatregelen te nemen. Immers, ook de certificaten in de buffer vertegenwoordigen uiteindelijk, na vijf jaar, een marktwaarde.

5. Verificatie van behaalde reductie of vastlegging

De periodieke verificatie van de behaalde klimaatwinst in het project vindt plaats in opdracht en op kosten van de projectpartijen. Net als validatie van het projectplan wordt de verificatie van de behaalde emissiereductie door een onafhankelijke partij uitgevoerd. Op basis van de monitoringrapporten toetst de verifiërende instelling of de berekening van emissiereducties conform het gevalideerde projectplan, inclusief het monitoringplan, heeft plaatsgevonden. In geval van afwijkingen stelt de instelling correcties voor aan de projectpartijen. Binnen vier weken moeten de projectpartijen een gecorrigeerd monitoringrapport aanbieden aan de controlerende instelling.

De frequentie van verificatie is een vrije keuze. Wanneer een project jaarlijks certificaten wil ontvangen, zal het ook jaarlijks moeten vragen om een verificatie van de emissiereductie of koolstofvastlegging. Men zal dan ook jaarlijks kosten maken. Het is ook mogelijk om te verifiëren na verloop van een aantal jaren. Bijvoorbeeld, een projectplan wordt geschreven en gevalideerd voor een periode van tien jaar en na deze periode vindt de verificatie plaats.

Voor verificatie bestaan ruwweg drie opties:

1. *Reasonable assurance*: 'alles is gecheckt en het klopt' (Bijv. luchtfoto's worden opgevraagd en geanalyseerd om landbouwproject te controleren. De monitoring wordt eventueel door de verifiërende instelling opnieuw uitgevoerd). Deze optie, die 95% betrouwbaarheid oplevert, is het duurst (>€10.000).
2. *Limited assurance*: verificatie van CO₂-reductie met een beperkte mate van zekerheid (d.w.z. het is niet gebleken dat er iets niet klopt). Deze vorm van verificatie is gangbaar voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en duurzaamheidsverslagen; kosten worden geraamd tussen €5000 en €10.000.
3. Rapport van specifieke toetsing (bijv. geen conclusie door controlerende instantie, maar GDNK bepaalt zelf of de resultaten van deze toets van de monitoringrapportage voldoende zekerheid geven voor uitgifte van certificaten). Deze optie is het minst gedetailleerd en daarmee het goedkoopst (tot €5000).

Voor GDNK projecten moet bij verificatie minimaal zijn voldaan aan het niveau van 'limited assurance'. Voor een borging die hoort bij optie 2 ('limited assurance') ligt het voor de hand de verificatie te laten verzorgen door een geaccrediteerde verifiërende instelling. Hiervoor gaat de GDNK na welke instellingen voor aspecten benodigd voor optie 2 zijn geaccrediteerd door de Raad van Accreditatie. De benodigde competenties zijn:

- aantoonbare kennis van ISO 14064 (deel 1 en 3) t.b.v. het vaststellen van behaalde emissiereductie of koolstofvaststelling.
- aantoonbare kennis van de Green Deal, haar doelstellingen, methoden en procedures, in combinatie met kennis van nationaal klimaatbeleid en klimaatboekhouding.
- aantoonbare kennis van Europees, regionaal, lokaal beleid dat relevant is voor beoordeling van additionaliteit van het project.
- een beroep- en klachtenprocedure (waar projectpartijen gebruik van kunnen maken i.g.v. verschil van inzicht met de verifiërende instelling).
- dat de instelling geen vooroordelen of belangenconflicten heeft met het project of de projectpartij.
- het tot tevredenheid uitvoeren van een proefaudit van een project conform het verificatieschema van GDNK.

De verifiërende instelling moet beschikken over een klachten- en beroepsprocedure voor het geval een projectpartij het oneens is met de bevindingen van de instelling. De klachtenprocedure bevat ook een regeling voor het dekken van de extra kosten. N.a.v. de klachtenprocedure is een aantal uitkomsten mogelijk:

- a. het oordeel van de externe reviewer wordt door zowel projectpartijen als de verifiërende instelling geaccepteerd.
- b. het oordeel wordt niet geaccepteerd. Als voorbeeld van hoe hiermee om te gaan kunnen we refereren aan bestaande beroepsprocedures (bijv. [CO2 Prestatieladder](#)).

In de praktijk kan het voorkomen dat een project naast CO₂-emissiereductie op meerdere aspecten wordt beoordeeld. Als een verifiërende instellen al deze aspecten 'in een keer' kan meenemen, kan dat kostenbesparend zijn voor het project. GDNK kan hierover adviseren.

6. Uitgifte van certificaten

Wanneer de emissiereducties zijn geverifieerd, geeft de GDNK op basis hiervan certificaten uit aan de projectpartijen (via de penvoerder). Het tijdstip van uitgifte van certificaten kan variëren per project(type):

- I.g.v. *ex ante* uitgifte van certificaten worden de CO₂-reductiecertificaten uitgegeven aan het begin van het project o.b.v. het gevalideerde projectplan. Na vijf jaar vindt een formele verificatie plaats o.b.v. een portefeuille van (minimaal) jaarlijkse monitoringsrapporten (op basis hiervan vindt verrekening met de buffer plaats). Eventuele verschillen worden verrekend met de certificaten die in buffer zijn gehouden.
- I.g.v. *ex post* uitgifte van certificaten kan verificatie jaarlijks plaatsvinden of meerjaarlijks. Het voordeel van jaarlijks is dat de certificaten sneller beschikbaar komen om verkocht te kunnen worden aan de koper(s). Het nadeel ervan is dat de verificatiekosten hoger zullen zijn dan bij meerjaarlijkse verificatie (bijv. na iedere 5 jaar).

De uitgegeven certificaten worden geregistreerd in het register voor de GDNK. Dit maakt transparant hoeveel emissiereductie is behaald via het project en hoeveel certificaten kunnen worden overgedragen. Het register kan hetzelfde zijn waar ook de gevalideerde projectplannen worden geregistreerd (zie hierboven bij 'Validatie van projectplan'). Projectpartij(en) dragen de uitgegeven certificaten over aan kopers. Na overdracht worden de certificaten in het register aangemerkt als 'niet meer beschikbaar.'

Kader 2. Vormgeving van GDNK-certificaat

1. Naam: Certificaat van gerealiseerde emissiereductie/koolstofvastlegging, uitgegeven door GDNK.
2. Omschrijving: Het certificaat is het bewijs dat gedurende periode x tot y, door [projectpartijen] op basis van [project z], geregistreerd onder nummer [GDNK 0000], 1 ton CO₂-equivalent aan emissiereductie is gerealiseerd/ koolstof is vastgelegd.
3. Overige informatie:
 - a. omschrijving van doel van certificaat (bijv. dat het door projectpartij[en] kan worden verkocht aan een andere partij; dat deze transactie wordt geregistreerd in GDNK-register, en dat certificaat daarna niet meer verhandelbaar is)
 - b. conditie dat de koper het certificaat niet kan gebruiken om aan z'n eigen verplichtingen in het kader van het klimaatbeleid te voldoen (zoals wettelijke verplichtingen of afspraken met overheden)

Naast de emissiereductie of vastlegging kan een project ook andere voordelen opleveren, zoals bijdragen aan regionale ontwikkeling, werkgelegenheid en natuurbescherming. Deze informatie wordt echter niet opgenomen in het certificaat, omdat de GDNK deze bijdragen niet valideert en verifieert en ze geen grondslag zijn voor uitgifte van koolstofcertificaten. Projectpartijen kunnen deze informatie wel gebruiken in de omliggende communicatie over het project.